

ΠΑΡΙΑΝΑ

Ιστορία
λαογραφία
της Πάρου και

ἀρχαιολογία
Γράμματα Τέχνη
ἀντιπάρου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΑΥΡΟΥΣΩΣ ΑΝΔΡΟΜΑΝΙΑΚΟΥ: Προσωπογραφία Παριανής (έλαιογραφία).

ΦΡΙΑΓΚΙΣΚΟΥ ΛΕΒΕΝΤΗ: Θαλασσινό (ποίημα).

ΝΙΚΟΥ ΧΡ. ΑΛΙΠΡΑΝΤΗ: Τά γύρω νησιά μας (Σκέψεις και ιδέες).

ΖΑΧΑΡΙΑ ΣΤΕΛΛΙΑ: Παρασβόλια (μελέτη).

ΙΘΩΝΙΑ ΚΑΠΑΡΗ: Σχολεῖον Ἁγ. Ἀθανασίου Ναούσης Πάρου (μελέτη, α').

ΧΡΗΣΤΟΥ Κ. ΑΛΙΦΙΕΡΗ: Πάρος (ποίημα).

THEODORE BLANCARD: Οἱ Μαυρογένη (μετφρ. Παν. Δ. Δημητρακοπούλου).

ΣΙΜΙΟΥ ΜΙΛΤ. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗ: Οἱ προξενικές ὑπηρεσίες τοῦ Γεώργη Σπυρίδου, προξένου Βενετίας στήν Πάρο.

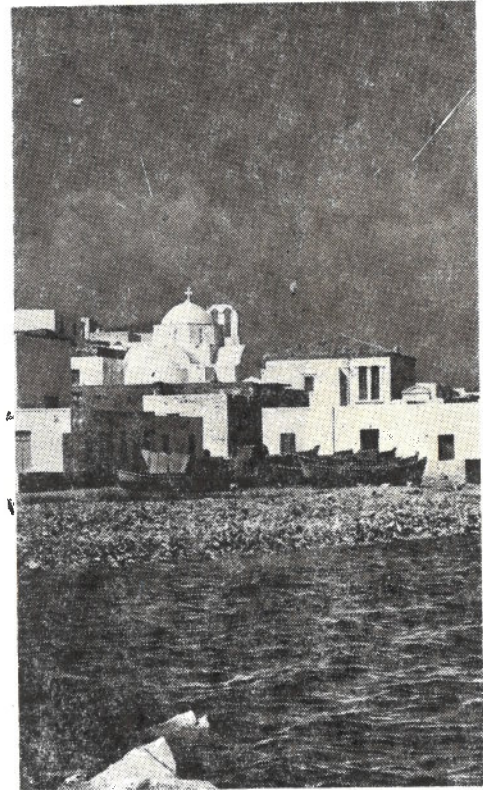
ΝΙΚΟΥ ΧΡ. ΑΛΙΠΡΑΝΤΗ: Μνήμη Γιάγκου Ζάννου (τριάντα χρόνια ἀπ' τὸ θάνατό του).

ΝΙΚΟΥ ΧΡ. ΑΛΙΠΡΑΝΤΗ: Ἀνέκδοτα ἔγγραφα γιὰ τὸ Σαρακήνικο καὶ τὸν ἱερό Λεωνίδα Βενιέρη (ἀπὸ τὴ Συλλογὴ Γιάννη Βασιλειόπουλου).

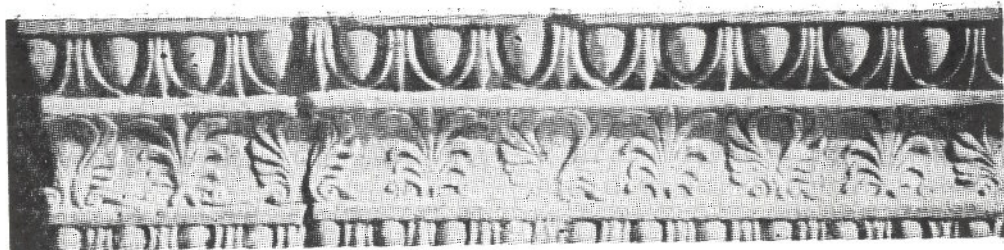
Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Α: Ἐπικαιρότητες (Ἡ ἀνυφαντοῦ Εἰρήνη Τριανταφύλλου) — Ἐπέτειοι (Πνευμ. Στέγη Μαρπήσισης — Μαρουσῶ Ἀνδρομανάκου) — Εἰκαστικά — Βιβλία, Περιοδικά, κ.ἄ.

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ — ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΣ ΧΡ. ΑΛΙΠΡΑΝΤΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΓΡΑΦΙΚΟΤΗΤΑ

ΝΑΟΥΣΙΑ. Μιά ἱστορική γωνιά μὲ τὸν ναὸ τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου (βλ. σχετ. μελέτη τοῦ κ. Κάπαρη στο τεῦχος τοῦτο).

ΣΙΜΟΥ ΜΙΑΤ. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗ

ΟΙ ΠΡΟΞΕΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΗ ΣΠΥΡΙΔΟΥ, ΠΡΟΞΕΝΟΥ ΒΕΝΕΤΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟ

Στο Κρατικό Ἀρχεῖο τῆς Βενετίας (ASV) θρῆκα, κατὰ τὴν τελευταία ἐπίσκεψή μου ἐκεῖ (Ὀκτώβριος 1985), πολ- λά σπουδαία ἔγγραφα σχετικὰ μετὴν ἱστορία τῆς Πάρου.

Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ, τῆς 24 Μαρτίου 1673, εἶναι ἀναφορά τοῦ προξένου τῆς Βενετίας στὸ νησί Γεώργη Σπυρίδου καὶ θρῆσκειται στὴν κατηγορία ἐγγράφων «Βάσιλος ΚίΠόλεως», Φάικ. 116 καὶ ἀπευθύνεται στὸν προϊστάμενό του θάϊλο.

Στὴν ἀναφορά του ὁ πρόξενος περιγράφει τὴ σύλληψη ἐμπορικοῦ πλοίου μετὰ σημαία τῆς Γαληνοτάτης ἀπὸ κουρσάρους Ἀλιγουρνέζους, τὴ σωτηρία πλοίου καὶ φορτίου μετὰ τὶς ἐνέργειές του καὶ ζητᾷ ἀπὸ τὸν θάϊλο νὰ φροντίσει, μετὰ ἔκδοσιν διαταγῆς τοῦ Μεγάλου Βεζύρη, νὰ μὴν πληρώνει φόρους ὡς πρόξενος τῆς Βενετίας καὶ ὑπῆκοός της.

Τὸ κείμενο τοῦ ἐγγράφου, τὸ ὁποῖο μετὰφράσα ἀπὸ τὰ Ἰταλικά (μόνο ἡ ὑπογραφή τοῦ Σπυρίδου εἶναι στὰ ἑλληνικά) ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Διὰ τῆς παρούσης ὑποβάλλω ταπεινῶς τὴν εὐπειθειά μου κατασπαζόμενος τὶς ἐσθῆτες τῆς ἐξοχότητός σας καὶ ταυτοχρόνως ἀναφέρω στὴ μεγαλωσύνη σας ὅτι, προερχόμενο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια τὸ θατσέλλο Ἀγιος Γεώργιος ὑπὸ τὸν καπετὰν VIGENZO PREMOSINA μετὰ σημαία τοῦ Ἀγίου Μάρκου μετὰ φορτίο δια-

φόρων ἐμπορευμάτων καὶ προορισμὸ τὴν Κωνσταντινούπολη καὶ εὐρισκόμενο στὰ ὕδατα τῆς Σάμου, τὸ συνήντησε ἕνα κουρσάρικο θατσέλλο μετὰ σημαία ἀλιγουρνέζικη ὑπὸ τὸν καπετὰν SAN-TONE PIETRI καὶ ἐπειδὴ ἔφερε φορτίο ἐξ Ἀλεξανδρείας τὸ ἀνάγκασε νὰ ἐπιστρέψει καὶ τὸ ὡδήγησε σὲ ἕνα λιμάνι αὐτοῦ τοῦ νησιοῦ λεγόμενο Ἀουσα ὅπου συνέπεσε νὰ εὐρίσκειται καὶ ἄλλο ἕνα κουρσάρικο ἐξαρτώμενο ἀπὸ τὸν ἴδιον καπετὰν SAN-TONE, μετὰ κυβερνήτη τὸν καπετὰν PIETRO FRANCESCHI. Μετὰ τὴν ἀφίξή τους σ' αὐτὸ τὸ λιμάνι ἤθελαν οἱ κουρσάροι νὰ τὸ κατακρατήσουν καὶ ἐξέταζαν ἂν ταξίδευε γιὰ λογαριασμὸ τῶν Τούρκων ὁ καπετάνιος καὶ οἱ ἔμποροι ποῦ ἦταν στὸ θατσέλλο αὐτὸ, ἔστειλαν τὸν συνοδὸ τοῦ φορτίου στὸ καιστέλλο τῆς Παροικιάς, εὐρισκόμενο σὲ ἀπόσταση ἕξι περίπου μιλίων ἀπὸ τὴ Νάουσα, γιὰ νὰ μετρηθῆ καὶ νὰ μετὰ παρακαλέσει νὰ πάω ἐκεῖ γιὰ νὰ προασπίσω τὰ δικάιά τους ὡς πρόξενος τῆς Βενετίας. Ἐγὼ ποῦ ὁ θαθύτατος πόθος μου νὰ προστατεύσω τὴ σημαία τῆς Γαληνοτάτης ὡς πιστότατος ὑπῆκοός καὶ παρὰ τὸ ἐνδεχόμενο νὰ διαβληθῶ στούς Ὀθωμανούς γιὰ συνεργασία μετὰ κουρσάρους, ἐγκατέλειπα ὁποιοδήποτε ἄλλη ὑπόθεση καὶ ἐπήγα στὴν εἰρημένη τοποθεσία ὅπου συνεζήτησα μετὰ τὸν καπετὰν PIETRO FRANCESCHI ποῦ ἦταν ὁ ἀρχηγός καὶ κύριος τῶν δύο κουρσάρικων

ἐξήγησα τὰ δίκαια τῶν ἐμπορίων καὶ ὑπε-
 ρασπίσθηκα τὴν τιμὴ τῆς σημαίας μας.
 Τελικὰ μὲ τὴ βοήθειά τοῦ Θεοῦ ἀπελευθε-
 ρωσα τὸ εἰρημμένο θενέτικο θατσέλλο χω-
 ρίς νὰ πειραχθεῖ τίποτε ἀπολύτως ἀπὸ
 τὸ φορτίο του, μόνον ὁ καπετάνιος καὶ οἱ
 ἔμποροι μὲ δική τους ἐπίμονη ἐπιθυμία
 θέλησαν νὰ προσφέρουν ὡς δῶρο στοὺς
 δύο καπεταναίους κουρσάρους εἰκοσιτέ-
 σερα καλάθια ὄσπρια καὶ ρύζι, δώδεκα
 σὲ κάθε κουρσάρικο θατσέλλο, καὶ ἦταν
 τὰ δεκατέσσερα καλάθια ὄσπρια, δηλ.
 φακῆς, . . . , καὶ φάθα καὶ ἐπειδὴ δὲν ἦταν
 ἀνοικτὸ τὸ ἀμπάρι ἔδωσε στὸν καπετά-
 νιο τὰ εἰρημμένα καλάθια ὄσπριων ἀπὸ τὰ
 ἐμπορεύματά του καὶ τὰ δέκα πού ἦταν
 ρύζι ὁ κύριος Μιανώλης πού ταξίδευε μὲ
 τὸ ἀνωτέρω θατσέλλο. Οἱ ἔμποροι προσε-
 φέρθησαν νὰ πληρώσουν τὸ ἀντίτιμο τῶν
 ὄσπριων καὶ τοῦ ρυζιοῦ στὸν καπετάνιο
 καὶ τὸν κ. Μανώλη κατὰ ἴσα μερίδια, ὅ-
 πως προφορικῶς θὰ ἀναπτύξει στὴν ἐξο-
 χότητά σας ὁ καπετάν PREMOSINA με-
 τὰ τῶν ὄσων σὰς ἐξιστόρησα καθὼς καὶ
 γιὰ ἄλλα ἐξοδα πού ἔκανε ὁ εἰρημμένος
 πλοίαρχος προκειμένου νὰ μὴν ἀνοίξει τὴν
 μπουκαπάρτα (τοῦ ἀμπαριοῦ) καὶ ὅ,τι
 ἄλλο ἐπέτυχα ἐγὼ εὐχομαι ὁ μεγαλο-
 δύναμος Θεὸς νὰ τὸν ὀδηγήσει ἀσφα-
 λῶς ὅπου κατευθύνεται χωρὶς νὰ συ-
 ναντήσῃ ἄλλα παρόμοια πλοῖα κουρσάρι-
 κα.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ ἐξοχότητά σας ἔ-
 χει λάθει τις ταπεινὲς ἀναφορὰς μου καὶ
 ἰδιαίτερα ἐκεῖνες πού παρῆδωσα στὸν σε-
 θασίμ. ἐπίσκοπο Σαντορήνης μὲ τις ὁποι-

ες σὰς παρεκάλεσα, ὡς πιστὸς ὑπηρετίης
 σας, νὰ φροντίσετε νὰ μοῦ χορηγηθεῖ δια-
 ταγὴ τοῦ Μεγάλου Βεζύρη γιὰ νὰ πληρώ-
 νουν τὰ προξενικὰ τέλη, ὅλοι ἐκεῖνοι πού
 μεταφέρουν μὲ πλοῖα σημαίας Ἁγίου
 Μιάρικου ἐμπορεύματα τόσο ξένοι, ὅσο καὶ
 ἐντόπιοι, ὅπως καὶ γιὰ φορτώσεις ἢ ἐκ-
 φορτώσεις σὲ ὀλόκληρο τὸ νησί. Ακόμη
 νὰ μοῦ χορηγηθεῖ ἄλλη ὁμοία διαταγὴ
 νὰ μὴ ἔχω ὑποχρέωση νὰ πληρῶνω κεφα-
 λικὸ φόρο, τόσο ἐγὼ ὅσο καὶ τὰ μέλη τῆς
 οἰκογενείας μου, ὡς θενετὸς πρόξενος,
 προκειμένου νὰ ἐξμψωθῶ καὶ προφυλαχθῶ
 ὡς ὑπήκοος καὶ πρόξενος τῆς Γαλινοτά-
 της, ὅπως ἀκριθῶς σημειώνεται στὸ μπε-
 ράτι μου. Παρακαλῶ καὶ πάλι τὴ μεγα-
 λωσύνη τῆς ἐξοχότητός σας νὰ φροντίσει
 νὰ λάθω τις ἀνωτέρω διαταγὰς μέσω τοῦ
 κ. Δραγοιμάνου καὶ νὰ μοῦ τις ἀποστεί-
 λει ὅπως πρὶν καὶ γιὰ τὰ ἀναγκαῖα ἐξοδα
 θὰ πληρώσω προθύμως τὸν εἰρημμένο Δρα-
 γοιμάνο. Μὲ τὴν βεβαιότητά ὅτι ἡ ἐξοχό-
 τησ σας θὰ συντρέξει καὶ ἐνισχύσει ὑπη-
 κόους καὶ ὑπηρετὲς ὅπως ὁ δεδηλωμένος
 ἐγὼ, μένω μὲ τὴ μεγίστη ὑποχρέωση νὰ
 παρακαλῶ τὸν μεγαλοδύναμο Κύριο γιὰ
 τὴ μακροημέρευση τῆς ἐξοχότητός σας
 τὴν ὁποία νὰ δῶ ἀνερχομένην στὸν θρόνο
 τῆς Γαλινοτάτης, στῆς ὁποίας τὴν ὑπερο-
 χὴ ὑποκλίνομαι.

Ἄουισσα, ἐπὶ τῆς Πάρου 24 Μαρτίου
 1673 (νέο).

Τῆς ἐξοχότητός σας
 ταπεινὸς δοῦλος
 γεωργίς σπιρίδος
 βενετὸς πρόξενος

